Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

16 februari 2022

EU-klokkenluidersregeling: gevolgen voor lokale besturen

Standpunt VVSG 16 februari 2022

Samenvatting standpunt:

De EU Richtlijn 2019/1937 van 23 oktober 2019 over de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden wil personen beschermen die in een werkomgeving verkregen informatie over inbreuken tegen bepaalde wetgeving melden. De omzetting gebeurt in Vlaanderen door een wijziging van o.a. het Bestuursdecreet en het Decreet Lokaal Bestuur. Daarnaast moet ook de federale overheid een wetgevend initiatief nemen voor de federale overheid en de private sector. Dat is tot op heden niet gebeurd.
De Richtlijn verplicht de lidstaten om interne en externe meldkanalen op te richten en zogenaamde klokkenluiders te beschermen tegen sancties. Het gaat om elke vorm van represaille (schorsing, ontslag, degradatie, verandering van taken, reputatieschade, financiele sancties, …), zelfs voor wie kiest voor een publieke bekendmaking i.p.v. alleen via een intern of extern meldkanaal.
Het Bestuursdecreet maakt de regeling ook van toepassing op lokale besturen. De VVSG vraagt daarbij volgende aandachtspunten:

- Voorzie in voldoende tijd voor de toepassing door lokale besturen
- Werk modellen en ander ondersteunend materiaal uit
- Creëer duidelijkheid over gelijkenissen en verschillen met bestaande ‘klachtensystemen’ en codes
- Laat de organisatie van het interne meldkanaal aan de lokale besturen zelf over
- Geef meer ruimte voor lokale samenwerking
- Maak sanctionering van roekeloze meldingen mogelijk
- Beperk de toepassing niet tot zuivere ‘lokale overheden’
- Evalueer na twee jaar de nieuwe regeling en stuur ze waar nodig bij.

VVSG vzw • Bischoffsheimlaan 1-8 • 1000 Brussel • T +32 2 211 55 00
BIC GKCCBEBB • IBAN BE10 0910 1156 9604 • RPR Brussel BE 0451 857 573
info@vvsg.be • www.vvsg.be

vvsg

EU-klokkenluidersregeling: gevolgen voor lokale besturen

1. Omzetting EU-klokkenluidersrichtlijn in Vlaams recht

1.1. Inhoud EU-klokkenluidersrichtlijn

De belangrijkste elementen van de EU-klokkenluidersrichtlijn zijn de volgende:[1]

- De richtlijn beoogt de bescherming van personen, zowel in de private als in de publieke sector, wanneer zij uit de werkomgeving verkregen informatie over inbreuken op bepaalde EU-regelgeving melden.
- Klokkenluiders moeten terecht kunnen bij veilige meldingskanalen, bij voorkeur intern bij hun eigen organisatie, maar melding bij externe meldingskanalen is ook mogelijk.
- Klokkenluiders kunnen personeelsleden zijn (de zogenaamde interne melders), maar ook externen, zoals aandeelhouders en personen die behoren tot het bestuurlijk, leidinggevend- of toezichthoudend orgaan, met inbegrip van niet bij het dagelijks bestuur betrokken leden, vrijwilligers en bezoldigde of onbezoldigde stagairs, personen wiens werkrelatie nog moet beginnen, ex-werknemers, iedereen die werkt onder toezicht en leiding van aannemers, onderaannemers en leveranciers, facilitators, derden die verbonden zijn met de melders en die het slachtoffer kunnen worden van represailles in een werk-gerelateerde context, zoals collega's of familieleden van de melders, en juridische entiteiten die eigendom zijn van de melders, waarvoor de melders werken of waarmee de melders anderszins in een werk-gerelateerde context verbonden zijn.
- Voor meldingen door personeelsleden moeten overheden voorzien in een intern meldkanaal. Voor externen verplicht de EU-richtlijn om te voorzien in externe meldkanalen, dus los van de organisatie waarover het gaat. Ze kunnen ervoor kiezen om ook de interne meldkanalen open te stellen voor externen.
- Lidstaten kunnen ervoor kiezen om ook anonieme meldingen toe te laten.
- Europa verbiedt elke vorm van represaille naar aanleiding van een interne of externe melding. Ook wie overgaat tot een publieke bekendmaking wordt beschermd. Mogen bijvoorbeeld niet: schorsing, ontslag, degradatie, onthouding van bevordering, negatieve beoordeling, verandering van taken, arbeidsplaats of werktijden, discriminatie, financiële sancties, reputatieschade, ….
- De richtlijn moet op 17 december 2021 omgezet zijn in nationale regelgeving.

1.2. Omzetting in Vlaamse regelgeving

De Vlaamse overheid organiseert de omzetting van de EU-klokkenluidersrichtlijn voor alle overheidsniveaus die onder haar bevoegdheid vallen via een wijziging van het Bestuursdecreet. Een bestaande regeling in het decreet lokaal bestuur met beschermingsmechanismen voor meldingen door personeelsleden aan Audit Vlaanderen, verdwijnt. Vlaanderen haalde de opgelegde inwerkingtredingsdatum (17 december 2021) echter niet. Pas op 17 december 2021 keurde de Vlaamse regering het voorontwerp van decreet goed, samen met de beslissing om o.m. advies te vragen aan de VVSG. Het

[1] Tekst gebaseerd op de Memorie van Toelichting bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het decreet van 22 december over het lokaal bestuur en het Bestuursdecreet van 7 december, wat betreft de klokkenluiders.

voorontwerp moet verder nog naar de Raad van State voor advies, waarna een nieuwe goedkeuring door de Vlaamse regering volgt en tot de slot de bespreking en goedkeuring door het Vlaamse Parlement. Voor alle duidelijkheid: het is momenteel ook nog wachten op een federaal wetgevend initiatief met een regeling voor de federale overheid en de private sector.

De voor lokale besturen belangrijkste inhoudelijke keuzes zijn de volgende:

- Lokale besturen zijn gemeenten, districten, provincies, OCMW's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en onderwijsverenigingen, welzijnsverenigingen en autonome verzorgingsinstellingen, verzelfstandigde entiteiten opgericht door een gemeente of provincie, polders en wateringen, erkende eredienstbesturen.
- De EU-klokkenluidersrichtlijn gaat over meldingen van overtredingen tegen regelgeving m.b.t. overheidsopdrachten, veiligheid van het vervoer, milieubescherming, dierengezondheid en -welzijn, volksgezondheid, bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, en beveiliging van netwerk- en informatiesystemen, fraude en inbreuken op de regels over interne markt, mededinging en staatssteun.
  De Vlaamse overheid kiest ervoor dat potentiële klokkenluiders niet eerst moeten nagaan of de melding over een mogelijke overtreding van deze wetgeving gaat. Ook bestaande Vlaamse klokkenluidersregelingen (zoals in het decreet lokaal bestuur) doen dat niet. Meldingen kunnen dus betrekking hebben op alle mogelijke overtredingen.
- De Vlaamse overheid legt lokale besturen alleen een intern meldkanaal op, dus voor meldingen van personeelsleden. Politici worden niet als personeelsleden beschouwd.
  Dat interne meldkanaal is het hoofd van het personeel (dat deze bevoegdheid kan delegeren, bv. naar de lokale ombudsfunctie) of het interne meldkanaal dat lokale besturen samen organiseren.
  Personeelsleden van lokale besturen kunnen ook terecht bij een extern meldkanaal om er dezelfde melding te doen als bij het interne kanaal. Ze kunnen ook meteen een externe melding doen als ze menen dat de inbreuk intern niet doeltreffend behandeld kan worden of dat er een risico op represailles bestaat.
  Voor personeel van gemeenten en districten, OCMW's, provincies, autonome gemeente- en provinciebedrijven en welzijnsverenigingen is Audit Vlaanderen het externe meldkanaal, voor medewerkers van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, polders en wateringen, privaatrechtelijke gemeentelijke of provinciale EVA's en intergemeentelijke onderwijsverenigingen is dat de Vlaamse Ombudsdienst.
- Externen (o.a. vrijwilligers, ex- of toekomstige medewerkers, iedereen die werkt onder toezicht van aannemers en leveranciers, …) kunnen meldingen m.b.t. lokale besturen doen bij het externe meldkanaal, Audit Vlaanderen.
- Personeelsleden en externen kunnen informatie over een inbreuk openbaar maken in een van de volgende gevallen:
  - Er eerder al een melding is gebeurd zonder passend gevolg na drie maanden.
  - Ze menen dat de inbreuk een dreigend of reëel gevaar vormt voor het algemene belang, er een risico op represailles bestaat of het niet waarschijnlijk is dat de inbreuk doeltreffend wordt behandeld.
- Vlaanderen kiest ervoor om ook anonieme meldingen toe te laten.
- Interne en externe meldingskanalen moeten voorzien in systemen die de vertrouwelijkheid beschermen van de identiteit van de melder en van derden die in de melding worden genoemd. Alleen hoofden van het personeel, lijnmanagers, personeelsleden

van Audit Vlaanderen en personeelsleden aan wie deze bevoegdheid werd gedelegeerd, hebben toegang tot deze informatie. Meldingskanalen nemen bij de behandeling van een melding een strikte neutraliteit in acht. Een melding wordt nooit behandeld door iemand die betrokken is of was bij de feiten waarop de melding betrekking heeft.

- Binnen zeven dagen krijgt de melder een ontvangstmelding, tenzij die zich hiertegen verzet. Het meldingskanaal onderzoekt de juistheid van de informatie en neemt bij een vermoeden van een inbreuk de gepaste maatregelen. Het informeert de melder binnen drie maanden over de geplande of genomen maatregelen en de redenen daarvoor. De meldingskanalen geven daarbij geen informatie vrij die afbreuk doet aan het interne onderzoek of die het onderzoek of de rechten van de beschuldigde schaadt. Bij meldingen over lokale overheden kan Audit Vlaanderen de termijn van drie maanden verlengen tot maximaal zes maanden. In dat geval informeert Audit Vlaanderen de melder en de betrokken lokale overheid schriftelijk over de verlenging van de termijn en de reden daarvoor.
- Lokale overheden publiceren op hun website informatie over het meldingssysteem, met o.a. de voorwaarden om in aanmerking te komen voor bescherming tegen represailles, de adressen en telefoonnummers van de interne en externe meldingskanalen, de procedures voor meldingen van informatie over inbreuken bij de meldingskanalen en bij instellingen, organen en instanties van de Europese Unie, informatie over de verwerking van persoonsgegevens, de wijze waarop de melding wordt opgevolgd, de remedies en procedures voor de bescherming tegen represailles en de beschikbaarheid van vertrouwelijk advies voor personen die overwegen tot melding over te gaan, een duidelijke toelichting van de voorwaarden waaronder melders beschermd worden bij het schenden van enige geheimhoudingsregel, de contactgegevens van de dienst die melders van inbreuken ondersteunt ten aanzien van Audit Vlaanderen en de Vlaamse Ombudsdienst en de rechten van de beschuldigde.
- De meldingskanalen houden een register bij van de meldingen.
- De bestaande klokkenluidersregeling in het decreet lokaal bestuur (met de garantie dat personeelsleden die zaken melden aan Audit Vlaanderen gevrijwaard blijven van represailles) wordt geschrapt en vervangen door de nieuwe bepalingen in het Bestuursdecreet.

2. VVSG-standpunt

2.1. Voorzie in voldoende tijd voor de toepassing door lokale besturen

De Vlaamse overheid slaagde er niet in om de EU-klokkenluidersrichtlijn tegen 17 december 2021 om te zetten in Vlaamse regelgeving. Nochtans is de ambtelijke voorbereiding al in de loop van 2020 gestart.

De lokale besturen willen positief meewerken aan de toepassing van deze Europese Richtlijn, maar willen daarvoor ook de nodige tijd uittrekken. Het kan niet dat de Vlaamse regelgever zelf de haar bemeten tijd helemaal opgebruikt en zelfs overschrijdt, om vervolgens de lokale besturen zo goed als onmiddellijk met het nieuwe systeem te confronteren. Zij moeten o.a.:

- een eigen intern meldkanaal of van een meldkanaal samen met andere lokale besturen opzetten;

- voorzien in de juiste informatie op de webstek;
- een dienst aanstellen die potentiële melders kan bijstaan bij meldingen aan Audit Vlaanderen of de Vlaamse Ombudsdienst;
- systemen opzetten voor een vlotte digitale verwerking, met respect voor de privacyregels en de regels over de gegevensverwerking van persoonsgegevens;
- bevoegde medewerkers opleiden.

Het voorontwerp van decreet bevat geen enkele bepaling over de inwerkingtreding. Dat betekent dat het tien dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad van kracht wordt. De VVSG vraagt een overgangstermijn van één jaar na publicatie van het decreet in het Belgisch Staatsblad alvorens de nieuwe verplichtingen voor lokale besturen gelden en de oude klokkenluidersregeling van het decreet lokaal bestuur verdwijnt.

2.2. Werk modellen en ander ondersteunend materiaal uit

Het heeft weinig zin dat elk lokaal bestuur apart met de voorbereiding en toepassing van deze nieuwe regels aan de slag gaat. De VVSG rekent dan ook op de Vlaamse overheid (Agentschap Binnenlands Bestuur en Audit Vlaanderen) om samen met haar ondersteunend materiaal (bv. een stappenplan voor de correcte verwerking van een melding, een analysekader om een melding te beoordelen, vormingspakketten voor politici, enz.) aan te maken en te voorzien in de nodige vormingen voor medewerkers die als intern meldpunt zullen fungeren.
Bij het uitwerken van ondersteunend materiaal kan gebruik gemaakt worden met de ervaring die een aantal Vlaamse besturen al hebben, bv. met het gebruik van een ombudsdienst (cf. voorbeeld Leuven in bijlage).

2.3. Creëer duidelijkheid over gelijkenissen en verschillen met bestaande ‘klachtensystemen’ en codes

Vandaag kennen lokale besturen al diverse systemen voor meldingen en klachten:

- De klachtenregeling waarin elke gemeente en elk OCMW moet voorzien[2]. Die wordt op ambtelijk niveau georganiseerd, onafhankelijk van de diensten waarop de klachten betrekking hebben. Jaarlijks rapporteert de algemeen directeur hierover aan de gemeenteraad en de OCMW-raad.
- De wetgeving welzijn op het werk, die ook voorziet in meldingsmodelijkheden.
- De ombudsfunctie die ze kunnen organiseren of waarbij ze zich kunnen aansluiten.
- De mogelijkheid voor iedereen (burgers, politici, …) om bij de toezichthoudende overheid klacht in te dienen tegen een beslissing van een lokaal bestuur.[3]
- De verplichting van ambtenaren en gezagsdragers om misdaden of wanbedrijven waarvan men in de uitoefening van het ambt kennis krijgt, te melden aan de procureur (artikel 29 Wetboek van Strafvordering).
- De deontologische code voor medewerkers en mandatarissen (zie verder).

Voor potentiële klagers of melders moet het duidelijk waar ze waarvoor terecht kunnen, en wat er gebeurt met lopende procedures bij de inwerkingtreding van dit decreet. Een

[2] Art. 302 en 303 decreet lokaal bestuur.
[3] Art. 329, art. 331-333 decreet lokaal bestuur.

specifiek knelpunt is dat in de bovenstaande regelingen anonieme klachten vaak niet ontvankelijk zijn.

Lokale besturen moeten dan weer weten hoe ze op een correcte wijze meldingen en klachten moeten behandelen, rekening houdend met de rechten van alle betrokkenen. Een specifiek punt zijn lokale politici. Zeker mandatarissen van de oppositie kunnen zichzelf als klokkenluiders beschouwen wanneer ze geen gehoor krijgen bij de meerderheid. Aandachtspunten hier zijn:

- Politici (in de memorie 'politieke vertegenwoordigers' genoemd) worden in dit ontwerp als 'externen' beschouwd, en moeten een melding dus altijd via een extern kanaal (Audit Vlaanderen) doen. Is dat wel wenselijk? Kunnen we niet overwegen om lokale politici (ook) de mogelijkheid van een interne melding te geven, zodat zaken sneller kunnen worden opgelost of aangepakt zonder daarmee Audit Vlaanderen meteen te belasten?[4]
- Hoe verhoudt de klokkenluidersregeling zich tot de deontologische code voor personeelsleden en voor mandatarissen van lokale besturen? Wanneer een raadslid inbreuken op de regelgeving door andere raadsleden of uitvoerende mandatarissen wil melden, waar moet het raadslid dit dan het best doen?
- De decreetgever kiest ervoor de klokkenluidersregeling niet te beperken tot de overtreding van een reeks specifieke wetgeving die in de richtlijn wordt opgesomd, maar dit zeer ruim in te vullen. Daarbij rijst de vraag of ook de overtreding van de regels van behoorlijk bestuur wordt beoogd, het feit dat een college niet uitvoert wat de gemeenteraad beslist, dat raadsleden de regels over belangenvermenging niet respecteren, enz.

  De regeling bevat een belangrijke inperking van het principieel zeer ruime inzagerecht van raadsleden, want 'alleen hoofden van het personeel, lijnmanagers, leidinggevenden, personeelsleden van Audit Vlaanderen en personeelsleden, aan wie de hoofden van het personeel, de lijnmanagers of de leidinggevenden, hun bevoegdheid hebben gedelegeerd' hebben toegang tot de informatie over de identiteit van de melder en eventuele derden die in de melding worden genoemd. Betekent dit dat de inhoud van de melding zonder deze persoonsgegevens wel ter inzage ligt van raadsleden?

2.4. Laat de organisatie van het interne meldkanaal aan de lokale besturen zelf over

Het interne meldkanaal voor lokale besturen is ofwel het hoofd van het personeel (voor gemeenten en OCMW's is dat de algemeen directeur), ofwel het gezamenlijke interne meldingskanaal waaraan het lokaal bestuur deelneemt (zie 2.5). Verder zegt het voorontwerp dat het hoofd van het personeel de behandeling van de melding kan delegeren aan een personeelslid onder zijn gezag.

[4] Zie ook de verwijzing naar 'overweging 33' in de memorie van toelichting: 'Melders voelen zich doorgaans beter bij interne melding, tenzij zij redenen voor externe melding hebben. Uit empirisch onderzoek blijkt dat het merendeel van de klokkenluiders geneigd is interne meldingen te doen binnen de organisatie waarin zij werken. Interne meldingen zijn ook de beste manier om informatie te verschaffen aan de personen die kunnen helpen om de risico's voor het algemeen belang snel en doeltreffend af te wenden. Tegelijkertijd moet de melder het meest geschikte kanaal kunnen kiezen naargelang de individuele omstandigheden van het geval. (…)'

De VVSG vraagt dat de organisatie van een intern meldkanaal meer wordt overgelaten aan de lokale autonomie. Lokale besturen moeten er bv. voor kunnen kiezen dat de directe leidinggevende als (eerste) interne meldkanaal geldt, met de mogelijkheid om ook elders binnen de organisatie een melding te doen. Het volstaat dan dat het decreet de voorwaarden bepaalt waaraan dat interne meldingskanaal minimaal moet voldoen. De VVSG vraagt dat het decreet alleen het hoofd van het personeel als intern meldkanaal behoudt voor besturen die dat vlak geen andersluidende beslissing nemen.

2.5. Geef meer ruimte voor lokale samenwerking

Lokale overheden kunnen een bestaand intergemeentelijk samenwerkingsverband de opdracht geven om het interne meldingskanaal te organiseren. Ze kunnen hiervoor ook een interlokale vereniging (een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid) oprichten.

De VVSG wil ruimere mogelijkheden voor samenwerking tussen besturen. Ook een eenvoudig samenwerkingsakkoord moet volstaan, dus zonder intergemeentelijk samenwerkingsverband. We denken hierbij aan de mogelijkheid waarbij één gemeente op basis van een overeenkomst (en al dan niet tegen een vergoeding) fungeert als intern meldpunt voor andere omliggende gemeenten, OCMW's en autonome gemeentebedrijven. De onmogelijkheid voor een gemeente en een OCMW om gewoon samen het interne meldpunt te organiseren (dat al dan niet ook werkt voor het plaatselijke autonome gemeentebedrijf), tenzij via een formeel samenwerkingsverband, gaat trouwens voorbij aan de verregaande ambtelijke en politieke integratie van gemeente en OCMW waarvoor de Vlaamse decreetgever in het decreet lokaal bestuur heeft gekozen.

2.6. Maak sanctionering van roekeloze meldingen mogelijk

Door de Klokkenluidersrichtlijn zijn melders (terecht) beschermd tegen de negatieve gevolgen (zoals een tuchtsanctie, ontslag, …) van de melding van een mogelijke mistoestand. Lokale besturen willen anderzijds ook vermijden dat mensen die weten dat bv. een sanctie of ontslag dreigt, bewust meldingen gaan doen met weinig of geen grond, en daardoor misschien bepaalde al lopende procedures bewust gaan vertragen of zelfs bescherming (menen) te genieten.

Het decreet lokaal bestuur zegt vandaag het volgende in art. 223, derde lid:

'Buiten de gevallen van kwade trouw, persoonlijk voordeel of valse aangifte die een dienst of een persoon schade toebrengen, kan een rapportering aan Audit Vlaanderen nooit aanleiding geven tot een tuchtsanctie of een ontslag. (…)'

Deze bepaling wordt door dit ontwerpdecreet opgeheven. In de plaats komt de volgende bepaling (art. 18, §5 van het voorontwerp):

'De Vlaamse Regering bepaalt doeltreffende, evenredige en afschrikkende administratieve of tuchtrechtelijke sancties voor de volgende personen:

1° personen die een melding belemmeren of proberen te belemmeren;

2° personen die de geheimhouding van de identiteit van melders schenden;

3° personen die bewust onjuiste informatie hebben gemeld of openbaar gemaakt.'

De VVSG vraagt:

- Meer duidelijkheid over de plannen van de Vlaamse regering op dit punt. De memorie van toelichting bevat hierover geen informatie.

- Het behoud van de mogelijkheid voor de lokale besturen als werkgever om meldingen die bewust gebeuren om schade te berokkenen of vanuit ‘kwade trouw, persoonlijk voordeel of valse aangifte’ te sanctioneren. Het moet ook duidelijk zijn dat in dergelijke gevallen de bescherming van de melder niet geldt.

2.7. Beperk de toepassing niet tot zuivere ‘lokale overheden’

Het voorontwerp beperkt de toepassing van de klokkenluidersregeling tot de overheden die gevat zijn door het Bestuursdecreet, met enerzijds de Vlaamse overheid en anderzijds de lokale overheden (zie opsomming onder 1.2).

De VVSG stelt voor om de regeling uit te breiden naar alle entiteiten die door de overwegende impact van de overheid op de samenstelling van de bestuursorganen onder belangrijke invloed van de (lokale) overheid staan. Het gaat dan om entiteiten die niet formeel als ‘privaatrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap’, intergemeentelijk samenwerkingsverband of welzijnsvereniging (cf. de definities van het decreet lokaal bestuur) worden beschouwd. Mogelijk kan het toepassingsgebied van de wetgeving overheidsopdrachten (waarover wellicht ook een belangrijk deel van de meldingen zal gaan) hier inspiratie bieden.

2.8. Evalueer na twee jaar de nieuwe regeling en stuur ze waar nodig bij

De VVSG vraagt dat deze regeling na een tweetal jaar grondig wordt geëvalueerd en eventueel bijgestuurd. De evaluatie moet gebeuren in overleg met de lokale besturen.

Bijlage:

Hoe ver reikt het inzagerecht van raadsleden bij integriteitsmeldingen?

Aanbevelingen werkgroep VVSG – Stad Leuven – Governance&Integrity

Uitgangspunten:

- Over lopende onderzoeken communiceert de integriteitscoördinator enkel aan de algemeen directeur. We voorzien in een specifieke werkwijze wanneer de algemeen directeur zelf bij de mogelijke integriteitsschending betrokken partij is.
- De integriteitscoördinator brieft de raad wanneer onderzoeken afgelopen zijn, dus wanneer ze definitief en volledig zijn.

Het huidige kader over de reikwijdte van het inzagerecht van raadsleden is voldoende duidelijk. Enerzijds is er het inzagerecht zelf dat in het Decreet Lokaal Bestuur staat, anderzijds is er een verduidelijkende rondzendbrief (zie hieronder).

- Art. 29 §1 eerste lid en 64 Decreet Lokaal Bestuur:
  '§1. De gemeenteraadsleden (id. OCMW-raadsleden) hebben het recht van inzage in alle dossiers, stukken en akten, ongeacht de drager, die het bestuur van de gemeente betreffen. De gemeenteraadsleden kunnen een afschrift verkrijgen van die dossiers, stukken en akten. (…)
  §4. De gemeenteraadsleden, alsook alle andere personen die krachtens de wet of het decreet de besloten vergaderingen van de gemeenteraad bijwonen, zijn tot geheimhouding verplicht.'
- Rondzendbrief van minister Bourgeois via Binnenl@nd 2 april 2013 met verwijzing naar de Rondzendbrief BA 2002/10 van 28 juni 2002 over het inzagerecht in artikel 84 van de Nieuwe Gemeentewet (de voorloper van het Gemeentedecreet en van het huidige Decreet Lokaal Bestuur):
  'Worden uitgesloten van inzagerecht: akten in voorbereiding of in bewerking en akten ter studie. Daarnaast blijkt nog, op basis van de rechtsleer, dat ook de volgende documenten zijn uitgesloten van het inzagerecht:
    - Persoonlijke documenten (bv. persoonlijke aantekeningen van een gemeentesecretaris (nu: algemeen directeur) ter voorbereiding van de notulen van de gemeenteraad);
    - Onbestaande documenten (d.w.z. dat raadsleden niet kunnen vragen om een nieuw document samen te stellen op basis van informatie uit een of meerdere bestaande documenten);
    - Documenten met betrekking tot het zuiver algemeen belang (bv. bevolkingsregisters).'